

Warszawa, 5 sierpnia 2019

Stanowisko Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych odnośnie do projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie stawki opłaty recyklingowej do Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi z późniejszymi zmianami

Projekt rozporządzenia do projektu ustawy j. w. wprowadzający opłatę recyklingową w wysokości 0,20 zł na torby z tworzywa sztucznego (z wyłączeniem bardzo lekkich torebek foliowych) w obecnej wersji obejmuje torby z tworzyw sztucznych o grubości powyżej 49 mikronów.

W opinii naszej organizacji projekt ma negatywny wpływ zarówno na środowisko jak i na działalność przedsiębiorstw. W związku z tym Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych jest przeciwny wprowadzeniu opłaty recyklingowej od toreb powyżej 49 mikrometrów. Proponujemy odłożenie w czasie terminu wejścia w życie rozporządzenia do stycznia 2021 roku i poddanie analizie celowości rozporządzenia oraz jego wpływu na środowisko oraz budżet.

Wprowadzenie do zagadnienia:

W 2015 roku Unia Europejska wydała Dyrektywę dotyczącą ograniczania określonych rodzajów handlowych toreb z tworzywa sztucznego, tzw. lekkich toreb o grubości od 15 do 49 mikrometrów i zobligowała państwa członkowskie do wprowadzenia regulacji zapewniających spadek zużycia tych toreb. Wobec toreb grubszych niż 49 mikrometrów nie wprowadzono żadnych restrykcji, gdyż torby te spełniają kryteria wielokrotnego użytku i zgodnie z wynikami badań są traktowane jako najmniej niekorzystne dla środowiska.

W roku 2017 Ministerstwo Środowiska wprowadziło ustawę nakładającą tzw. opłatę recyklingową na lekkie torby z tworzywa sztucznego, celem redukcji ich zużycia zgodnie z dyrektywą. Opłata została wprowadzona od 01 stycznia 2018r.

1/ Negatywny wpływ na środowisko

Dyrektywa UE oparta jest na raporcie BIO Intelligence Service wykonanym na zlecenie Komisji Europejskiej ds. Środowiska. Obszerny raport, zawierający 133 strony, przedstawia pełną analizę zużycia toreb na zakupy w krajach członkowskich UE wraz z informacją jakiego rodzaju torby są przez konsumentów porzucane bez kontroli i trafiają do środowiska. Pomimo ich dalszej przydatności do użycia torebki foliowe pozostawione w przypadkowych miejscach, zamiast trafiać do recyklingu mogą mieć negatywny wpływ na środowisko.

Zgodnie z raportem BIOIS (str.30) najlepszą opcją środowiskową jest wielokrotne użycie toreb. Z tego powodu Komisja Europejska uznała, że użycie najbardziej popularnych tzw. lekkich torebek foliowych, uznanych za jednorazowe (nie ze względu na ich właściwości, lecz zwyczajnie konsumentów) należy ograniczyć. Zarówno rekomendacje BIOIS, jak i dyrektywa UE wprowadza ograniczenia dla torebek do 49 mikrometrów. Torby powyżej tej grubości nie są

przedmiotem dyrektywy, ponieważ nie stwarzają zagrożenia środowiskowego. „Kraje, gdzie torby plastikowe wielokrotnego użytku są najbardziej rozpowszechnione nie raportują istotnych problemów z zaśmiecaniem” (str.34)(...) .” Grube torby z tworzyw sztucznych są najlepszą opcją środowiskową” (str. 34)(...) ze względu na ich właściwości, o czym można się przekonać w praktyce.

Torby z tworzyw sztucznych są znacznie bardziej trwałe i łatwiej je utrzymać w czystości niż torby bawełniane, czy papierowe. Poza tym znacznie wyższy ślad środowiskowy w fazie pozyskania surowców, produkcji i transportu nie stawia toreb z materiałów alternatywnych wyżej. „Wpływ na środowisko jest silny w przypadku toreb bawełnianych ponieważ wymagają znacznych ilości wody i chemikaliów do produkcji „(str.30 raportu)(...) „Torby papierowe mają znacznie silniejszy wpływ środowiskowy niż jednorazowe torby z tworzywa sztucznego w większości kategorii wpływu środowiskowego oprócz zaśmiecania”(str. 31 tamże)

W świetle analiz zawartych w raporcie BIOIS ograniczenie stosowania toreb wielorazowych z tworzyw sztucznych i uprzywilejowanie innych materiałów będzie miało negatywny wpływ na środowisko.

Istotne jest także, że w produkcji toreb foliowych wykorzystuje się jednorodny polimer łatwy do recyklingu, w wyniku czego torby foliowe doskonale nadają się do odzysku i dzięki temu spełniają kryteria GOZ. Zwiększanie udziału materiału wtórnego w torbach wprowadzanych na rynek mogłoby być ważnym elementem kreowania warunków dla gospodarki obiegu zamkniętego i ochrony środowiska.

2. Negatywny wpływ na przedsiębiorców krajowych

2.1 Po wprowadzeniu opłaty w roku 2018 polskie firmy produkujące tego typu opakowania stanęły przed koniecznością modernizacji lub wymiany swojego parku maszynowego, aby dostosować się do nowych regulacji. Ministerstwo nie sygnalizowało wówczas, że planuje objąć opłatą również torby grubsze. Obecnie, po zaledwie 17 miesiącach obowiązywania nowych przepisów, Ministerstwo planuje rozszerzenie opłaty recyklingowej, (dodatkowo obciążając punkty sprzedaży detalicznej obowiązującą sprawozdawczością, która wyeliminuje całkowicie torby z tworzywa sztucznego z małych, lokalnych rodzinnych sklepów).

2.2 W wyniku projektowanych zmian przepisów polskie firmy znalazły się w sytuacji, w której po podpisaniu wieloletnich umów leasingu bądź kredytowych, tuż po zakupie nowych maszyn lub jeszcze w trakcie inwestycji, wprowadzana jest kolejna regulacja mająca krytyczny wpływ na ich działalność. Co ważne, poniesione wydatki nie wpłynęły na wzrost produkcji ani zysku, lecz były niezbędne do utrzymania miejsc pracy i kontynuowania działalności. Tymczasem ok. 70% toreb na rynku jest produkowanych przez polskie firmy. Według danych Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych produkcją toreb sklepowych zajmuje się ok. 120 polskich firm, a ok. 4.000 osób jest zatrudnionych bezpośrednio przy ich produkcji. Firmy z tej branży to polskie, głównie rodzinne firmy. Rozszerzenie opłaty stanowi realne zagrożenie dla ich funkcjonowania..

3. Brak spójności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniająca dyrektywę 94/62/WE w odniesieniu do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy.

Przytoczona dyrektywa dotyczy wyłącznie tzw. lekkich torebek foliowych o grubości do 50 mikrometrów. Natomiast promuje torby z tworzywa sztucznego od 50 mikrometrów zgodnie z przytoczoną w punkcie 1 treścią oraz zapisami dyrektywy (pkt. 4 „wprowadzenie”) :

„Plastikowe torby na zakupy o grubości materiału poniżej 50 mikrometrów („lekkie plastikowe torby na zakupy”), które stanowią zdecydowaną większość całkowitej liczby plastikowych toreb na zakupy zużywanych w Unii, są rzadziej wykorzystywane ponownie niż grubsze plastikowe torby na zakupy. W konsekwencji, lekkie plastikowe torby na zakupy szybciej stają się odpadami i częściej powodują zaśmiecenie z powodu swojej lekkości.

Wobec tego wprowadzenie opłaty recyklingowej na wszystkie torby z tworzywa sztucznego spowoduje wzrost zużycia lekkich toreb ze względu na ich niższą cenę rynkową i niższe koszty produkcji. W efekcie struktura zużycia toreb nie będzie odbiegać od struktury przed wprowadzeniem transpozycji do dyrektywy.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje PZPTS wnioskuje o odłożenie w czasie terminu wejścia w życie rozporządzenia do stycznia 2021 roku i poddanie analizie celowości rozporządzenia oraz jego wpływu na środowisko oraz budżet.

Robert Szyman
Dyrektor Generalny
Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych